

קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד לִיה צְדִיק לְתַתָּא, וַיּוֹסֶף צְדִיק
לְעֵילָא. וּבְגִינֵי כְּהַ, רַחֵל תְּרִין בְּנִין אוֹלִידַת, וְלֵאָה שֵׁית
בְּנִין וּבְרַתָּא.

וְעַל דָּא, אֵינּוֹן שְׁבַע שָׁנִין קַדְמָאֵי אֲתַכְּסִיין, דְּלֵא יַדַּע
בְּהוּ יַעֲקֹב בְּגִין דְּהוּוּ דִּיּוֹבְלָא, וְאֵינּוֹן דְּשֻׁמְטָה
אֲתַגְּלִיין, וּבְשֻׁמְטָה דְּאֲתַגְּלִיא פִּלַּח לִיּוֹבְלָא דְּאֲתַכְּסִיא,
דְּכְתִיב (בראשית כט) וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שְׁבַע שָׁנִים. שְׁבַע
שָׁנִים סָתָם. בְּרַחֵל פִּלַּח שְׁבַע שָׁנִין עַלְאִין, וְאֲתַאֲחִיד בְּהוּ
בְּתַרֵּי עַלְמִין. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, מִגּוּ דְּאֲתַגְּלִיא, אֲתִי בַר
נָשׁ לְסִתִּימָאָה.

וְאִי תִימָא, אִי הָכִי דְּשָׁנִין קַדְמָאֵי מִיּוֹבְלָא אֵינּוֹן, הָא
בִּיּוֹבְלָא כְּתִיב (ויקרא כח) שְׁבַע שָׁנִים, שְׁבַע פְּעָמִים.
שְׁבַע שָׁנִים שְׁכִיחֵי, שְׁבַע פְּעָמִים (לֵא שְׁכִיחֵי) אָן אֵינּוֹן. אֶלָּא,
אֵינּוֹן שְׁבַעָה יוֹמִין דְּנָטַר בְּהַלּוּלָא דְּלֵאָה אֲשִׁלִּימוּ
חוּשְׁבָנָא, דְּהָא כָּל יוֹמָא (ס"א פַּעַם אַחַת וְשֶׁבַע אַחַת) (שְׁבַע) אַחַת
אֶקְרִי, דְּכְתִיב, (תהלים קיט) שְׁבַע בַּיּוֹם הִלְלִיתִךָ עַל מִשְׁפְּטֵי
צְדָקָךָ. וְכָל שְׁבַעָה אֲשִׁתְּלִים בְּשְׁבַעָה יוֹמִין, ז' בְּכָל יוֹמָא,
דְּאֶקְרִי פַּעַם אַחַת.

וּבְרַחֵל לָא הָוָה כּוֹן, דְּלֵא נָטַר ז' יוֹמִין, אֶלָּא שְׁבַע שָׁנִין
דְּפִלַּח לְבַתֵּר. וְאִי תִימָא, אִי הָכִי, שָׁנִין דְּשֻׁמְטָה
הָוָה לִיה לְמַפְּלַח קוֹדֶם, וּלְבַתֵּר לְאֲזִדְּיוּגָא בְּשֻׁמְטָה. אֶלָּא

(בראשית כט) וַיֵּרָא ה' כִּי שְׁנוּאָה לֵאמֹר וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח,
 מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת (תהלים קיג) אִם הַבָּנִים שְׁמַחָה
 הַלְלוּיָהּ. מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת, דָּא רַחֵל דְּאִיהִי עֵקֶרֶא
 דְּבֵיתָא. אִם הַבָּנִים שְׁמַחָה, דָּא לֵאמֹר.

דְּבַר אַחַר, מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת דָּא שְׁמַטָּה, דְּאִיהִי
 עֵקֶרֶא, דְּהֵאֵי עֲלָמָא, עֲלִיָּה אֶתְדַבֵּר. אִם הַבָּנִים
 שְׁמַחָה, דָּא יוֹבְלָא. דְּכָל חֵידוֹ וְכָל חֲדוּה דְּכָלְהוּ עֲלָמִין
 בֵּיה תִּלְיִין. וְהֵאֵי קָרָא, כְּלָלָא דְּכָלָא הוּא. בְּגִין דְּהֵאֵי
 כְּלִיל כְּלָא, בְּרֻזָּא קְדִישָׁא, וְעַל דָּא סִיּוּמָא דְּקָרָא,
 הַלְלוּיָהּ.

וַיֵּרָא ה' כִּי שְׁנוּאָה לֵאמֹר, וְכִי אֲמַאי הִיא שְׁנוּאָה, וְהָא
 בְּנֵי שְׁנוּאָה לָאוּ בְּנֵי מַעֲלִיא נִינְהוּ. וְחֲזִינָן דְּכָל
 אִינוּן בְּנֵי מַעֲלִי מִלְּאָה נְפָקוּ, וְאֵת אֲמַרְתָּ כִּי שְׁנוּאָה
 לֵאמֹר. אֵלָא, וְדֵאֵי יוֹבְלָא אִיהוּ תְּדִיר עֲלָמָא דְּאֶתְכַפְּסִיא,
 וְכָל מִילּוּי לָאוּ (בְּנֵי) (דף קנד ע"ב) בְּאֶתְגַּלְיָא נִינְהוּ, וּבְגִין כְּפָה,
 יַעֲקֹב אֶתְכַפְּסִין מִנִּיהּ כָּל עוֹבְדוּי.

תָּא חֲזִי, עֲלָמָא תַּתָּא בְּאֶתְגַּלְיָא אִיהוּ, וְהוּא שִׁירוּתָא
 דְּכָלָא, לְסַלְקָא בְּדַרְגוּי. כְּמָה דְּחַכְמָה עֲלָאָה הוּא
 שִׁירוּתָא דְּכָלָא, הַכִּי נָמִי עֲלָמָא תַּתָּא, חַכְמָה אִיהוּ,
 וְהִיא שִׁירוּתָא דְּכָלָא. וּבְגִין כְּפָה, קָרִינָן אֶתְהּ, (שמות קל"ח ע"ב)
 בְּגִין דְּאִיהוּ שְׁמַטָּה, וְאֶתְגַּלְיָא.

וְעַלְמָא עֲלָאָה דְאִיהוּ יוֹבְלָא, קְרִינָא הוּא, דְכָל מְלוֹי
בְּאַתְכַּפְּסִיא אִינוּן. וְרוּזָא דְמֶלֶה דְלָאָה, דְכְּתִיב,

(בראשית ל) וַיִּשְׁכַּב עִמָּה בַּלַּיְלָה הוּא. וְעַל דָּא פְתִיב, (במדבר

יח) וְעַבְד הַלְוִי הוּא. בְּגִין לְאַמְשָׁכָא מַנְיָה בְּרַכָּאן לְכֻלָּא.

הוּא, עַלְמָא עֲלָאָה דְאַתְכַּפְּסִיא תְדִיר, וַיַּעֲקֹב בְּמָה
דְאַתְכַּפְּסִיא לָא אֶתְדַבֵּק בְּרַעוּתִיהָ, אֶלָּא בְּמָה דְאַתְגַּלִּיא,

וְרוּזָא דָּא דְכְּתִיב, (בראשית ב) וּדְבַק בְּאַשְׁתּוֹ.

(בראשית כט) וַיֵּרָא ה' כִּי שָׁנוּאָה לָאָה. מֶהְכָּא, דְסָאנִי בַר נָשׁ

עָרִיין דְאַמִּיהָ, (וְאַחֲוִיתִיהָ) וַיִּתְיַחַד בַּר נָשׁ עִם אִמִּיהָ

בְּכָל אֶתֶר וְלֹא יִתְחַשֵּׁשׁ. וְהָא אֶתְעָרוּ, בֵּין מִתְיַחַד עִם אִמּוֹ.

וְכֻלָּא אֶתְכַּפְּסִי מִיַּעֲקֹב, דְעַלְמָא עֲלָאָה לָא אֶתְגַּלִּיא כְּלָל.

תָּא חֲזִי, בְּגִינִיהָ דְיַעֲקֹב אֶתְקִיִּים עַלְמָא, וְאִי תִימָא הָא

בְּגִינִיהָ דְאַבְרָהָם, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (בראשית ב)

בְּהַבְרָאִים, אֵל תִּקְרִי בְּהַבְרָאִים אֶלָּא בְּאַבְרָהָם. אֶלָּא

בְּגִינִיהָ דְיַעֲקֹב אֶתְקִיִּים אַבְרָהָם, דְכְּתִיב, (ישעיה כט) כֹּה

אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם. וּמִקְדָּמַת

דְנָא הָוָה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּנֵי עֲלָמִין וְחָרִיב לֹוּן, פִּיּוֹן

דְאַתָּא יַעֲקֹב מַנְיָה אֲשֶׁתְּכֻלְלוּ עֲלָמִין, וְלֹא אֶתְחָרְבוּ

כְּקִדְמִיתָא, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מג) כֹּה אָמַר ה' בְּרֹאךְ

יַעֲקֹב וַיִּצְרַךְ יִשְׂרָאֵל וְגו'.

תָּא חֲזִי מַה פְּתִיב, (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְכְתִיב (שם)

שְׁלַח אֶת בְּנֵי וַיַּעֲבֹדְנִי, יִשְׂרָאֵל אֶקְרִי בֶן לְקוֹדֶשׁ אֲבִיךָ
הוּא, בְּגִין דְּאֶתְדַבֵּק בֵּיתָהּ, כְּמָה דְּאֶתְ אֲמַר, (משלי ל) מֶה
שְׁמוֹ וּמָה שֵׁם בְּנוֹ כִּי תִדְעַ.

לְאָה, כִּד אֹלִידַת לְרֵאוּבֵן מֶה כְּתִיב, (בראשית כט) וַתִּקְרָא
אֶת שְׁמוֹ רְאוּבֵן. רְאוּבֵן סֶתֶם, בְּגִין דְּאֶתְכְּלִיל
בְּתֻלַת סֹטְרִין מִתְחַבְּרָן כְּחֻדָּא, שְׁמַעוֹן וְלוֹי. מֵאֵי טַעְמָא
לוֹי, כְּמָה דְּאֶתְ אֲמַר, (מלכים א ז) לִיּוֹת, חֲבוּרָא דְכָל סֹטְרִין.
אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵהֶכָּא, דְּכְתִיב, (בראשית מט) יִתֵּר שְׂאֵת
וַיִּתֵּר עֶז, כְּתַרְגוּמוֹ בְּכִירוּתָא, כְּהוֹנָתָא, וּמַלְכוּתָא.
וּמַלְכוֹ בְּסֹטְרָא דְגְבוּרָה אִיהוּ, וְעַל דָּא רְאוּבֵן סֶתֶם.

סְתָרֵי תוֹרָה
מִתְנִיתִין. בְּנֵי עֲלִיּוֹן, קְדִישֵׁי
עֲלִיּוֹנִין, בְּרִיכָן (ס"א בְּרִיךְ)
דְּעֲלָמָא, מוֹחָא דְאַגּוּזָא. כְּנָשׁוּ
לְמַנְדַּע, הָא צְפָרָא נְחִית בְּכָל
יּוֹמָא, אֶתְעַר בְּגִנְתָּא. שְׁלֵהוּבָא
דְנוּרָא בְּגִדְפָהָא. בִּידְהָא
תְּלַתָּא מְגֻרּוּפִין שְׁנִינָן
כְּחַרְבָּא. מִפְתָּחַן גְּנִיזוֹן בִּידְא
יְמִינָא.

קְרִי בְּחִיל וְאֲמַר, מֵאֵן מְנַכּוֹן
דִּי נְהִירוֹ אֲנַפּוּי, דִּי עָאֵל וְנַפְק

אֲמַר רַבִּי אֲבָא רְאוּ בֶן
סֶתֶם, דְּאֶתְכְּלִיל
בְּשְׁמַעוֹן וְלוֹי. לְאָה הָכִי הוּא
דְּעֲתָהּ. (ס"א רְעוּתָא) דְּכְתִיב,
(בראשית כט) הַפַּעַם יִלֹּה אִישִׁי
אֵלַי כִּי יִלְדֵתִי לוֹ שְׁלֹשָׁה
בָּנִים. בְּגִין דְּהוּא תְּלַתָּא
דְּמִתְחַבְּרָן כְּחֻדָּא.

וְתָא חֲזִי, דְּהֶכָּא הוּא. דְּהָא
רְתִיכָא עֲלָהָה, אֲבָהּן
וְדוּד מְלָפָא דְאֶתְחַבְּרָ בְּהוּ,

וְאֶת־תְּקִיף בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, מָטָא
 בְּעַנְפוּי, אָחִיד בְּשָׂרְשׁוּי, אָכִיל
 מֵאֵיבִיהַּ מְתִיק מְדוּבֶשָׂא, יְהִיב
 חַיִּין לְנַפְשָׂא, אֶסּוּתָא
 לְגֵרְמִיהַּ.

אֶסְתַּמַּר מֵהֲרֵהוּרָא בִישָׂא,
 מֵהֲרֵהוּרָא דְמִשְׁקַר בְּאֵילָנָא
 דְחַיִּי, מִסְּאִיב נִהְרָא וְנַחְלָא
 מְקוּרָא דִישְׂרָאֵל, דִּיהִיב מוֹתָא
 לְנַפְשָׂא, וְתַבִּירוּ לְגֵרְמִיהַּ לִית
 לִיהַּ קִיוּמָא כָּלֵל.

הֲרֵהוּרָא דְמִסְּאִיב הֵהוּא
 מְקוּרָא דִילִיָּהּ, עָבִיד אֵילָנָא
 דְשִׁקְרָא, בְּגִין דֵּהֵהוּא הֲרֵהוּרָא
 סִלְקָא, וְאַחֲלַף נַפְשָׂא תַּחוּת
 נַפְשָׂא. אֵילָנָא דְחַיִּי אֶסְתַּלְקַּה,
 וְאֵילָנָא דְמוֹתָא אֶת־תְּקִיף בֵּיהַּ,
 נַפְשָׂא מִתְמָן מְשִׁידַהּ.

ווי ליה, דַּאֲתַעְקַר בְּהֵהוּא
 הֲרֵהוּרָא, מְגוּ אֵילָנָא דְחַיִּי,
 וְאֶתְדַבֵּק בְּאֵילָנָא דְמוֹתָא.
 עֲנַפִּין לִית בֵּיהַּ, לָא חֲמָא טְבָא
 לְעֵלְמִין, יִבְשָׂא אִיהוּ בְּלָא
 לַחוּתָא כָּלֵל. אֲנַבִּיהַּ מְרִיר

וְכֻלְהוּ אַרְבַּע אֵינוּן רְתִיכִין
 עֲלָאִין, רָזָא דְשְׂמָא קְדִישָׂא.
 וְעַל דָּא, רְאוּבִן שְׂמַעוֹן לְוִי,
 לְבַתַּר יְהוּדָה דִּירִית מַלְכוּת,
 וְעַל דָּא, כְּלָהוּ בְּאַתַּר דָּא.

וְכַתִּיב (ס"א דָּא בַתַּר דָּא דְכַתִּיב)

(בראשית כט) הַפַּעַם אוֹדָה אֶת ה'
 וְגו' (בראשית כט) וְתַעֲמַד מְלֻדַת,
 בְּגִין דֵּהֲכָא אֶשְׁתַּכְּלָלוּ אַרְבַּע
 סְמִכִין. הַפַּעַם אוֹדָה אֶת ה',
 מֵאֵי טַעֲמָא אֲמָרָה אוֹדָה אֶת
 ה' בְּהַאי, וְלָאוּ בְּכֻלְהוּ. אֶלָּא
 מֵהֲכָא, כָּל זְמַנָּא (דף קנה ע"א)
 דְכֻנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא,
 שְׂמָא קְדִישָׂא לָאו שְׁלִים
 הוּא.

תָּא חַוִּי, אַף עַל גַּב דִּתְלַת
 בְּנִין הָווּ עַד דְּאוּלִּידַת
 לִיהוּדָה, לָא שְׁלִים פְּרֻסִיָּא.
 וּבְגִינֵי כֶּךָ הַפַּעַם אוֹדָה אֶת
 ה', וְלָא בְּכֻלְהוּ, וְעַל דָּא

כְּלַעֲנָה, עֲלִיָּה אֲתָמָר (ירמיה יז)
וְהָיָה כְּעָרְעָר בְּעָרְבָה וְלֹא
יֵרָאֶה כִּי יָבֵא טוֹב וְגו'.

בְּגִין דְּהִרְהוּרָא טָבָא סְלִיק
לְעֵילָא, אַחֲדִיד בְּאֵילָנָא דְחַיִּי,
אֲתַקִּיף בְּעַנְפוּי, אֲכִיל
מֵאֲנַבְיָה, כֹּל קְדוּשִׁין וְכֹל
בְּרַכָּאן נְפָקִין מִנִּיהּ. אַחְסִין
חַיִּין לְנַפְשֵׁיהּ וְאַסּוּתָא
לְגַרְמִיָּה, עֲלִיָּה אֲתָמָר (ירמיה יז)
וְהָיָה כַּעֲזַן שְׂתוּל עַל מַיִם וְעַל
יּוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשָׁיו וְלֹא יֵרָאֶה
כִּי יָבֵא חוֹם וְגו'.

כֹּל מְלִין דְּעֵלְמָא, אֲזֵלִין בְּתַר
מַחְשְׁבָה וְהִרְהוּרָא, וְעַל דָּא
(ויקרא יא) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם
קְדוּשִׁים, בְּגִין דְּכֹל קְדוּשִׁין
דְּעֵלְמָא אֲפִיק וּמְשִׁיךְ
בְּהִרְהוּרָא טָבָא.

מֵאֵן דְּאַסְתָּאב בְּהִרְהוּרָא (ויקרא
פ"ד ע"א, שם נ"ו ע"א) בִּישָׂא, כֹּד
אֲתִי לְאַזְדוּגָא בְּאַתְמִתִּיהּ וְשׁוּי
רְעוּתִיהּ וְהִרְהוּרִיהּ בְּאַתְמָא
אַחְרָא, וְזָרַע זָרְעָא בְּהִרְהוּרָא

וְתַעֲמַד מְלֻדָּת. מַאי (קפ"ו ע"א)
וְתַעֲמַד, דְּקִימָא כְּרִסְיָא עַל
סְמִכּוּהִי.

(ותעמד עד הכא) וְתַעֲמַד, דְּהָא עַד
הָכָא, וְתַעֲמַד בִּיחּוּדָא
חַד, מִכָּאן וּלְתַתָּא עֲלֵמָא
דְּפִירוּדָא אִיהוּ. וְאִי תִימָא
אֵינּוּן תְּרִין בְּנִין דְּאוּלִּידָת
לְבַתֵּר, כְּגוּוּנָא דָּא. לָא,
דְּהָא אֵינּוּן תְּרִין בְּאֵלִין
אַתְחַבְרוּ, בְּגִין דְּשִׁית סְטְרִין
דְּעֵלְמָא כְּחַדָּא אֵינּוּן.

וְתָא חוּי, כְּלָהוּ תְרִיסְר
שְׁבַטִין, תְּקוּנֵי דְכְּנֻסַת
יִשְׂרָאֵל בְּהָאֵי עֲלֵמָא נִינְהוּ,
לְאַתְתְּקֵנָא נְהוּרָא עֲלָאָה (ע"ו)
ע"א) אוּכְמָא כְּמָה דְאַתְחַזִּי,
וְלְאַתְבָּא עֲקָרָא דְכֹלָא
לְאַתְרִיהּ. כְּלָהוּ עֲלֵמִין
כְּגוּוּנָא חַד קְיִימִי, וּבְהָאֵי
אַשְׁתַּכְּלַל עֲלֵמָא תַתָּאָה
כְּגוּוּנָא דְּעֵלְמָא דְלְעֵילָא.

אֲחֵרָא, דָּא הוּא דְאַחְלַף דְרַגְיִן
 עֲלֵאִין דְלַעֲיִלָּא, דְרַגָּא
 דְקוּדְשָׁא בְּגִין דְרַגָּא
 דְמִסְאָבָא. כְּמָה דְהִרְהוּרָא
 דִּילִיָּה עָבִיד חֲלוּפִין לְתַתָּא,
 אוּף הָכִי עֲבַד חֲלוּפִין לַעֲיִלָּא.
 כְּמָה דְגוּפָא דְהוּא בְּרָא
 דִּילִיד, אֲקָרִי בְּן תְּמוּרָה. אוּף
 הָכִי בְּנַפְשָׁא בְּן תְּמוּרָה אֲקָרִי.
 דְהָא לָא מְשִׁיךְ מְשִׁיכוֹ קוּדְשָׁא
 בְּהוּא הִרְהוּרָא, וְנַפְשָׁא
 דִּילִיָּה אֲתַחְלַף בְּדְרַגָּא אֲחֵרָא.
 יַעֲקֹב שְׁלִימָא דְכֻלָּא, גְּלִי קָמִי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְכֻל אֲרַחוּי
 בְּקֻשׁוּט הוּו, וְהִרְהוּרָא דְקֻשׁוּט
 הִרְהוּר תְּדִיר בְּכֻלָּא. בְּהוּא
 לִילִיא דְמִשְׁמֵשׁ בְּאַתְתִּיָּה
 בְּלָאָה, הִרְהוּרָא (קע"ו ע"ב, ויקרא
 רצ"ב ע"א) דִּילִיָּה בְּרַחֲל הוּת.
 מִשְׁמֵשׁ בְּלָאָה וְחָשִׁיב בְּרַחֲל,
 וּמְקוּרָא דִּילִיָּה בְּהוּא
 הִרְהוּרָא דִּילִיָּה אֲזֻלָּא.

וְלָאוּ לְדַעְתָּא, דְהָא לָא הוּו
 יַדַּע. בְּגִין כְּוֵ, לָא סְלִיק
 רְאוּבֵן בְּשִׁמָּא. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ

יִשְׁשַׁכֵּר זְבוּלוֹן, הָכֵא
 אֲשַׁתְּכֻלְלוּ שִׁית
 בְּנִין, שִׁית סְטְרִין דְעֵלְמָא.
 כְּגוּוּנָא דָּא, בְּנֵי הַשְּׁפָחוֹת
 אֵינּוּן אַרְבַּע, וְאַתְחַבְּרוּ
 בְּאֵלִין. וְאֵלִין אַרְבַּע קְשָׁרִין
 דְמַתְחַבְּרִין בְּהוּ, וְאוּקְמוּהָ,
 וְעַל דָּא פְּתִיב, (מלכים א ז) וְכֻל
 אֲחֵרֵיהֶם בֵּיתָה, אִף עַל גַּב
 דְּבְנֵי שְׁפָחוֹת נִינְהוּ, בֵּיתָה.
 רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, אִי הָכִי,
 הָא אֲתַמַּר כָּל מַה
 דְּאוּלִּיד עֵלְמָא תַתָּאָה,
 פִּירוּדָּא אִיהוּ, דְהָא פְּתִיב,
 (בראשית ב) וּמִשֵּׁם יִפְרֹד, מַה
 תֵּימָא בְּיוֹסֵף וּבְנֵימִין, אִי
 תֵּימָא דְעֵלְמָא חַד בְּהַנִּי,
 לָאוּ אִיהוּ. דְהָא לָא נְפָקוּ
 מֵעֵלְמָא עֲלָאָה, וְעֵלְמָא
 תַתָּאָה מַה דְּאוּלִּידַת אוּלִּידַת
 לְתַתָּא וְלָא לַעֲיִלָּא, וְאִי הָכִי
 פִּירוּדָּא אִיהוּ.

הוא דְהוּה יָדַע, אַחְמִי לִיה
 וְאָמַר, רְאוּ בֶן דְּאִתְּלִיד
 בְּעֵלְמָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ירמיה
 כג) אִם יִסְתֵּר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים
 וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ, אֵל תִּקְרִי
 אֶרְאֶנּוּ אֱלֹא אֶרְאֶנּוּ, דִּיסְתַּכְּלוּן
 בֵּיה. וּבְגִין דְּאִתְּגַלִּי קַמֵּיה
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּהָא לָא
 לְדַעְתָּא הוּה וּבְאַרְחַ קְשׁוּט
 הִרְהַר בְּרַעוּתֵיה יַעֲקֹב, לָא
 אִיפְסַל מִגּוֹ שְׁבָטִין קִדְיִשִׁין,
 דְּאִי לָאו הָכִי הוּה אִיפְסַל.

וּבְגִין דְּהִרְהוּרָא עֲקָרָא אִיהוּ
 וְעֵבִיד עוּבָדָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא דְהוּה יָדַע הַהוּא
 הִרְהוּרָא, בְּאַתֵּר דְּאִתְּדַבְּקָא.
 בְּהֵיא טְפָה קְדַמָּא, אִסְתַּמַּר
 לִיה בְּכִירוּתָא, דְּכְתִיב, (דברי
 הימים א ה) כִּי הוּא הַבְּכוֹר וְגו',
 נִתְּנָה בְּכוּרְתּוֹ לְיוֹסֵף. בְּהֵהוּא
 אַתֵּר דְּהִרְהוּרָא אֲזֵלָא וְאִתְּדַבְּק
 בְּהֵיא טְפָה, תַּמָּן אִתְּדַבְּק
 וְאִתְּמַסֵּר הַהוּא בְּכוּרָה.
 וְאִתְּנַטְּלִית בְּכוּרָה מֵרְאוּבֵן,

אַתָּא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקִיה.
 אָמַר לִיה מְלָה דָּא
 סְתִים אִיהוּ, דְּהָא עֵלְמָא
 עֲלָאָה אִתְּתַקַּן בְּתַרִּיסַר
 דְּאִינוּן מְדִילִיה. אֲבָל תָּא
 חֲזִי, רוּזָא דְּמְלָה, בְּכָל זְמַנָּא
 צְדִיק מֵעֵלְמָא תַתָּאָה נְפִיק
 וְעֵייל, בֵּיה עֵייל וּמְנִיה
 נְפִיק. וּבְגִין כֶּה, אִתְּבַנִּי
 בְּאַתֵּר דָּא, וְעֲקָרָא הוּא
 לְעֵילָא וְעֲקָרָא הוּא לְתַתָּא,
 (ס"א צְדִיק בֵּיה עֵייל בֵּיה נְפִיק) וּבְעֵלְמָא
 תַתָּאָה (דף קנה ע"ב) אִיהוּ תַדִּיר
 לְעוֹלָם, כְּתִיב, (בראשית לז)
 וַיְהִי בְּצֵאת נֹפֶשֶׁה פִי מִתָּה.
 תָּא חֲזִי בְּהֵיא עֵלְמָא
 תַתָּאָה, צְדִיק (שמות רנ"ט
 ע"א) בֵּיה עֵייל וּמְנִיה נְפִיק,
 כַּד עֵייל, אִיהוּ בְּרוּזָא דְּיוֹסֵף
 הַצְדִּיק, כַּד נְפִיק בְּרוּזָא
 דְּבְנֵימִין הַדָּא הוּא דְּכְתִיב,

וְאֶת־מִסֵּר בְּאֶתֶר דְּהִרְהוּרָא
 אֶתְדַבֵּק בָּהּ. בְּרַחֵל הִרְהַר
 וְאֶתְדַבֵּק רְעוּתָא, בְּרַחֵל
 אֶתְדַבֵּק בְּכִירוּתָא, וְכֹלָא
 אֶתְהַדֵּר בְּתֵר הִרְהוּרָא
 וּמְחַשְׁבָּהּ.

כְּגוּוּנָא דָא, הִרְהוּרָא
 וּמְחַשְׁבָּהּ, עֶבֶד עוֹבְדָא
 וְאֶתְמַשֵּׁךְ מְשִׁיכוֹ, בְּכֹל מַה
 דְּאֶתְדַבֵּק בֵּר נֶשׁ בְּסִתְרָא,
 דְּכֹתִיב, (דְּבָרִים כ"ה) לֹא תִהְיֶה
 אִשֶּׁת הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר,
 יִבְמָה יָבֵא עָלֶיהָ, וְהָכֵא
 אֶצְטְרִיךְ הִרְהוּרָא וְרְעוּתָא
 לְאֶתְדַבֵּקָא. וּבְהַהוּא רְעוּתָא
 וּמְחַשְׁבָּהּ, מְשִׁיךְ מְשִׁיכוֹ וְעֶבֶד
 עוֹבְדָא דְאֶצְטְרִיךְ, וְלֹא יִשְׁתַּצִּי
 שְׂמָא דְמִיתָא מְעַלְמָא.

וְסִתְרָא דָא (אִיּוֹב ל"ד) אִם יִשִּׁים
 אֵלָיו לְבוֹ רִחוּ וְנִשְׁמַתּוּ אֵלָיו
 יֵאָסֶף, דְּהָא וְדָאֵי רְעוּתָא
 וּמְחַשְׁבָּהּ, מְשִׁיךְ מְשִׁיכוֹ,
 וְעֶבֶד עוֹבְדָא בְּכֹל מַה
 דְּאֶצְטְרִיךְ. וְעַל דָּא, בְּצִלּוֹתָא
 אֶצְטְרִיךְ רְעוּתָא וְהִרְהוּרָא

(בראשית לד) וַיְהִי בְצֵאת נַפְשָׁהּ
 כִּי מָתָהּ, מֵאֵן נַפְשָׁהּ, דָּא
 צְדִיק וְנִפְיָק מִנָּהּ.

וְדָא בְּנִימִין, נִקְרָא בֶן
 אוֹנִי, דְּחַשְׁבֵּית

דְּאוֹלִידַת לְתַתָּא בְּעַלְמָא
 דְּפִירוּדָא, וְאֶשְׁתְּאֲרוּ חַד סָרִי
 בְּאִינוּן לְעֵילָא. מַה פְּתִיב
 וְאָבִיו קָרָא לוֹ בְּנִימִין בֶּן
 יִמִּין, דְּהָא אֶסְתַּלֵּק לְעֵילָא
 בְּעַלְמָא עֲלָאָה. דְּכַד

אֶתְאָבִיד יוֹסֵף, בְּנִימִין (קנ"ג
 ע"ב) אֶשְׁלִים אֶתְרִיהּ. וְעַל דָּא
 צְדִיק בְּעַלְמָא תַתָּאָה עֵייל
 וְנִפְק, בְּגִין פְּךָ יוֹסֵף וּבְנִימִין
 וְכִלְהוּ תְרִיסֵר, כְּגוּוּנָא
 דְּלְעֵילָא בִּיחוּדָא חַד.

(בראשית כט) הַפַּעַם (קע"ח ע"ב)
 אוֹדָה אֶת ה', רַבִּי

שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קיא)
 אוֹדָה ה' בְּכֹל לֵבב בְּסוּד

יִשְׂרָיִם וְעֵדָה, בְּכָל לֵב, לְכוּנָא, וְכֹן בְּכָל אֵינֹן
 בְּכָל לֵב מְבַעֵי לֵיה. אָלֵא, פּוֹלְחָנִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 דְּוֹד בְּרֹזֵא עֲלָאָה דְשִׁמְא, הִרְהוּרָא וּמַחְשָׁבָה עֲבִיד
 קַדִּישָׁא, קָא בְּעֵי לֵיה עוֹבְדָא, וּמְשִׁיךְ מְשִׁיכוּ בְּכָל
 לְאוּדָאָה לֵיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מַה דְּאַצְטְרִיךְ. (ע"ב סתרי תורה)
 בְּיַצֵּר טוֹב וּבְיַצֵּר רָע, וְאֵלִין תְּרִין סְטְרִין, חַד יְמִינָא וְחַד
 שְׁמַאלָא.

בְּסוּד יִשְׂרָיִם וְעֵדָה, אֵלִין אֵינֹן שְׂאָר סְטְרִין דְּהָאִי
 עֲלֵמָא, דְּהָא לֵב, כְּגוּוּנָא דְדָרוּם וְצָפוֹן. בְּסוּד
 יִשְׂרָיִם, אֵלִין אֵינֹן שְׂאָר סְטְרִי עֲלֵמָא, דְּאֵינֹן שִׁית
 כְּגוּוּנָא דְלְעֵילָא. וְעֵדָה, דָּא הוּא אַתְר דִּיהוּדָה, וּכְתִיב,
 וְעֵדוּתִי זֹו אֲלִמְדִם. וּכְתִיב, (הושע יב) וַיְהוּדָה עוֹד
 רָד עִם אֵל וְגו'. כְּתִיב (תהלים קלח) אֹדְךָ בְּכָל לְבִי נִגְד
 אֱלֹהִים אֲזַמְרֶךָ, הֵכָא בְּאַתְר חַד קְאָמַר, דְּכְתִיב נִגְד
 אֱלֹהִים אֲזַמְרֶךָ. דְּהָא לְגַבִּי הָאִי דְרָגָא קְאָמַר שִׁירְתָא,
 לְחַבְרָא לֵיה בִּימִינָא.

תָּא חַוִּי, יְהוּדָה אַחִיד בְּכָל סְטְרִין, אַחִיד בְּדָרוּם וְאַחִיד
 בְּמִזְרָח. דְּהָא אִיהוּ מְסִטְר שְׁמַאלָא קָא אַתֵּיא, (שמות
 רכ"ג ע"א) וְשִׁירוּתִיָּה בְּצָפוֹן וְאַחִיד בְּדָרוּם, בְּגִין דְּאִיהוּ אֲזִיל
 לְיְמִינָא וְאַתֵּיא אַחִיד בְּגוּפָא, בְּגִין כִּךְ (בראשית כט) הַפַּעַם אוּדָה
 אַת ה'. וְתַעֲמַד מְלָדָת, וְתַעֲמַד, דְּקִימָא בְּקִיּוּמָא דְּקִימָא
 כְּדָקָא יְאוּת, דְּהָא אַתְתַּקֵּן כְּלָא רְתִיכָא קַדִּישָׁא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן נִפְק לְקַרְיֵיתָא, אַזְדַּמֵּן לִיה רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי
חֵיִיא וְרַבִּי יוֹסִי, כִּיּוֹן דְּחָמָא לֹון, אָמַר חֲדָתוּתִי
דְּאוּרֵייתָא אַצְטְרִיךְ הַכָּא, יִתְבוּ תְלַתָּא אֱלִין, (ס"א יומין) כִּד
בְּעָא לְמִיזַל, פֿתַח כָּל חַד וְחַד קָרָא.

רַבִּי אַבָּא פֿתַח וְאָמַר, (בראשית יג) וְהו' אָמַר אֶל אַבְרָם אַחֲרֵי
הַפָּרֶד לוֹט מֵעֲמוֹ וְגו', שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה וְגו'. וְכִי
לְפֻּם חֵיזוּ דְאַבְרָהָם יְרִית אַרְעָא וְלֹא יִתִיר. עַד כַּמָּה חָמִי
בַר נֶשׁ, תְּלַת פְּרָסִי אוֹ אַרְבַּע אוֹ חֲמֵשׁ פְּרָסִי, וְאִיהוּ אָמַר
(בראשית יג) כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה רוֹאֵה וְגו'.

אַלָּא, כִּיּוֹן דְּאַרְבַּע סְטֵרִין דְּעֵלְמָא חָמִי, כָּל אַרְעָא חָמִי.
דְּהָא אַרְבַּע סְטֵרִי דְּעֵלְמָא, כָּלְלָא דְכָל עֵלְמָא.
תוּ, זְקַף לִיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עַל אַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, (דף קנו
ע"א) וְאַחֲמִי לִיה דְּאִיהִי קְשִׁירָא בְּסְטֵרִי דְּעֵלְמָא, וְהוּהוּ חָמִי
כָּלָא. כְּגוּוֹנָא דָּא, מֵאן דְּחָמִי לִיה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל
עֵלְמָא חָמִי, חֲדוּוֹתָא דְּעֵילָא וְתַתָּא.

פֿתַח רַבִּי חֵיִיא וְאָמַר (בראשית כח) הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹכֵב
עָלֶיהָ לְךָ אֶתְנַנֶּה וּלְזֹרְעָהּ, וְכִי הֵהוּא אֶתְר בְּלַחֲדוּי
אַבְטַח לִיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּהָא אַרְבַּע אַמִּין אוֹ
חֲמֵשׁ הוּוּ וְלֹא יִתִיר. אַלָּא, בְּזַמְנָא הַהוּא, בְּאִינּוֹן אַרְבַּע
אַמִּין, כְּפִיל לִיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כָּל אַרְעָא דִּישְׂרָאֵל.
אַשְׁתַּכַּח הַהוּא אֶתְר כָּלְלָא דְכָל אַרְעָא, וּמַה הֵהוּא אֶתְר

אִיהוּ כִּלְלָא דְכָל אַרְעָא, רַבִּי שְׁמַעוֹן דְּאִיהוּ בּוֹצִינָא דְכָל
אַרְעָא, עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה דְשָׁקִיל כְּכָל עֲלָמָא.

פִּתְחָה רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, הַפַּעַם אוֹדָה אֶת ה', וְכִי בְּכֻלְהוּ
דְּאוֹלִידַת, לָא אֶתְחַזִּי לְאוֹדָאָה לִיָּה לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אֱלֹא בְּהַאי. אֱלֹא יְהוּדָה אִיהוּ בְּרָא רַבִּיעָאָה
לְכַרְסִיָּא, וְאִיהוּ אֲשֵׁלִים לְכַרְסִיָּא. וּבְגִין כֹּךְ, יְהוּדָה
בְּלַחֲדוּי, תְּקוּנָא דְכַרְסִיָּא וְסַמְכָא דְכֻלְהוּ סַמְכִין. (נ"א דְהוּ

תַּלְת, אַבְרָהָם וַיִּצְחָק וַיַּעֲקֹב וּבְרִין אֶתְא דוֹד מִיְהוּדָה וְאֲשֵׁלִים לְכַרְסִיָּא, וְעַל כֹּךְ אֶקְרִי יְהוּדָה
דְּאִיהוּ שְׁמָא קוֹדִישָׁא וְהַדְלָת" (ס"א ד' רַגְלוֹהִי) מְרַגְלוֹהִי דְכּוֹרְסִיָּא) רַבִּי
שְׁמַעוֹן דְּנַהִיר כָּל עֲלָמָא בְּאוֹרִיָּתָא וְכַמָּה בּוֹצִינִין נַהֲרִין
בְּגִינִיָּה, עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה.

סְתָרֵי תוֹרָה

(שם) וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בְּיַמֵּי קְצִיר
חֹטִים וַיִּמְצָא דוֹדָאִים בְּשָׂדֵה
וְגו'. תַּנּוּ, כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה לָא
אֶתְבְּרַכָּא, אֱלֹא בְּסֵטֶר יְמִינָא.
וּבְגִין כֹּךְ, בְּעוֹד דְּאֶתְעַר יְמִינָא
לְגַבֵּי כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, שְׁמַאלָא
לָא תְּסִיַּיעַ תַּמּוּן. דְּהָא יְמִינָא
אֲשַׁכַּח עֵילָה בְּהַהוּא כּוֹס,
לְאֶתְעַרָא לְגַבֵּי עֲלָמָא עֲלָאָה.
וְסַתְרָא דָא, וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן, דָּא
סֵטֶרָא דְדָרוּם. בְּגִין כֹּךְ דְּגַלְיָה

(בראשית ל) וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בְּיַמֵּי
קְצִיר חֹטִים וַיִּמְצָא
דוֹדָאִים בְּשָׂדֵה. רַבִּי יִצְחָק
פִּתְחָה וְאָמַר, (תהלים קד) מָה רַבּוּ
מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחַכְמָה
עֲשִׂיתָ מְלֶאכֶה הָאָרֶץ קִנְיָנְךָ.
הַאי קָרָא אוּקְמוּנָה, בְּכַמָּה
אַתְר. אֱלֹא, מֵאֵן יְכִיל
לְמַמְנֵי עוֹבְדוּי דְּקוֹדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. דְּהָא כְּמָה חִילִין

בְּדָרוֹם, דְּאִיהוּ רִישָׁא לְתַרְיֶסר
תְּחֻמִּין, וְתִיאֻבְתִּיה דְּסֵטֶר
דְּרוֹם, לְאַשְׁכְּחָא עֵילָה
וְתִקְרוּבָא לְמִטְרוּנִיתָא לְבָרְכָא
לָהּ.

מָה פְּתִיב, וַיִּמְצָא דּוּדָאִים
בְּשָׂדֵה, אֶזְל לְחַפְשָׁא בְּכָל
אֵינוֹן גְּנִיזוֹן דִּילָהּ, וְאַשְׁכַּח
בְּהַאי שָׂדֵה אֵינוֹן דּוּדָאִים,
וְעֲלִייהוּ אֲתַמָּר (שִׁיר הַשִּׁירִים ז)
הַדּוּדָאִים נָתְנוּ רִית, וְאֵינוֹן
תֵּרִין (קנ"ב ע"א) פְּרוּבִים, דְּאֵינוֹן
תְּקוּנִין דִּילָהּ, לְאַתְעָרָא
אֲתַעְרוּ לְעֵילָא, זְהָא בְּכָל
אֵינוֹן תְּקוּנִין דְּהַאי שָׂדֵה, לִית
תְּקוּנָא דִּיתְעַר לְגַבֵּי עֵילָא, בְּר
פְּרוּבִים.

סֵטֶר דְּרוֹם אֵימְתִי אֲתַעַר
לְגַבֵּה, לְאַשְׁכְּחָא עֵילָה
לְבָרְכָה לָהּ. בִּימֵי קְצִיר חֲטִים,
בְּזִמְנָא דְּפְלִיגַת חוּלְק שְׁלָלָא
לְאוּכְלוּסְהָא, וְכִלְהוּ חֲצָדִי
חֲקָלָא. מִיד וַיֵּבֵא אוֹתָם אֶל
לָאָה אֲמוֹ, סְלִיק רִיחָא,

וּמִשְׁרֵיִן, מְשַׁנְיִין דָּא מִן
דָּא, דְּלִית לֹון חוּשְׁבְּנָא.
וְכִלְהוּ בְּזִמְנָא חָדָא, כְּמַרְזָפָא
דְּאַפִּיק זִיקִין לְכָל סֵטֶרִין
בְּזִמְנָא חָדָא. כֶּף קוּדְשָׁא
בְּרִידָה הוּא, אֲפִיק כֶּמָה זִינִין
וּמִשְׁרֵיִן מְשַׁנְיִין דָּא מִן דָּא,
דְּלִית לֹון חוּשְׁבְּנָא וְכִלְהוּ
בְּזִמְנָא חָדָא.

תָּא חַזִּי, בְּדַבּוּרָא וּבְרוּחָא
כְּחָדָא, אֲתַעְבִּיד
עֲלֵמָא, דְּכֹתִיב (תהלים לג)
בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ
פִּיו כָּל צַבָּאָם. בְּדַבַּר ה', דָּא
דַּבּוּרָא. וּבְרוּחַ פִּיו, דָּא
רוּחָא. דָּא בְּלָא דָּא לָא
אֶזְל, וְאַתְפְּלִיל דָּא בְּדָא,
וְנִפִּיק מִנֵּיהּ כֶּמָה חֵילִין
לְחֵילִין, וּמִשְׁרֵיִן לְמִשְׁרֵיִן,
וְכִלְא בְּזִמְנָא חָדָא.

תָּא חַזִּי כַּד בַּעַא קוּדְשָׁא

וְאַתְּעָרוּ דְלֵהוּן לְגַבֵּי עֲלָמָא
עֲלָאָה, עֲלָמָא דְאַתְכַּסְיָא, בְּגִין
דְאַתְעָר (נ"א דִּיתְעָר) בְּרַכָּאן
לְעֲלָמָא תַתָּאָה.

וְכַד אֲתַבְרַכָּא, אֵינוֹן דּוּדָאִים
נְקֻטִין וַיְהִיבִין לְכָל עֲלָמִין,
דְכְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) הַדּוּדָאִים
נָתְנוּ רִיחַ וְעַל פְּתַחֲנוּ פֶלַח
מִגְדִּים. כַּד אֵינוֹן נָתְנוּ רִיחַ,
הֵהוּא רִיחָא נְקִיט לֵיה סֵטֶר
דְרוּם לְאַתְעָרָא לְגַבֵּי עֲלָמָא
עֲלָאָה, מִיַּד עַל פְּתַחֲנוּ פֶלַח
מִגְדִּים, וְכָל טוֹבָא לֹא חָסִיר
(ס"א מִפְּלָא) מִעֲלָמָא.

עֲלָמָא תַתָּאָה לֹא אֲתַעָר לְגַבֵּי
עֲלָמָא עֲלָאָה, אֲלֵא כַּד אֵינוֹן
דּוּדָאִים יְהִיבִין רִיחָא לִימִינָא,
כִּיּוֹן דְאֵינוֹן יְהִיבִין רִיחָא
לִימִינָא, וַיְמִינָא אֲתַעָר לְגַבֵּי
עֲלָמָא עֲלָאָה, מִיַּד עֲלָמָא
תַתָּאָה אֲתַעָר לְשִׂאֲלָא מַה
דְאַצְטְרִיךְ. מַה כְּתִיב, (בְּרַאשִׁית
ו) וַתֹּאמֶר רַחֵל אֵל לָאָה תְּנֵי
נָא לִי מִדּוּדָאֵי בְּנֹה, הֵב לִי

בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרֵי עֲלָמִין,
אֲפִיק חַד נְהוּרָא סְתִימָאָה.
דְמִן הֵהוּא נְהוּרָא, נְפַקִין
וְנְהָרִין כָּל אֵינוֹן נְהוּרִין
דְאַתְגְּלִיִין. וַיְמַהְהוּא נְהוּרָא,
נְפַקִין וְאַתְפְּשִׁטוּ וְאַתְעַבִּידוּ
שְׂאָר נְהוּרִין וְאִיהוּ עֲלָמָא
עֲלָאָה.

תוּ, אֲתַפְּשִׁט הָאֵי נְהוּרָא
עֲלָאָה, וְעַבִּיד אִוְמָנָא,
נְהוּרָא דְלֹא נְהִיר, וְעַבִּיד
עֲלָמָא תַתָּאָה. וּבְגִין דְאִיהוּ
נְהוּרָא דְלֹא נְהִיר, בְּעֵי
לְאַתְקַשְׂרָא לְעֵילָא, (דף קנו ע"ב)
בְּעֵי לְאַתְקַשְׂרָא לְתַתָּא,
וּבְקַשְׁוֹרָא דְלַתַתָּא, אֲתַקְשֶׁר
לְאַתְנַהֲרָא בְּקַשְׁוֹרָא
דְלְעֵילָא. וְהָאֵי נְהוּרָא דְלֹא
נְהִיר, בְּקַשְׁוֹרָא דְלְעֵילָא,
אֲפִיק כָּל חֵילִין וַיְמַשְׁרִיִין
לְזֵינוֹן סְגִיאִין, הֵדָא הוּא

בְּרַכָּאן מֵהֵוּא אֲתַעְרוּ, דְּאִינוּן
דְּוֹדָאִים דְּאֲתַעַר לְגַבֵּי סֵטֶר
יְמִינָא.

כְּדִין עֲלֵמָא עֲלָאָה בְּחֻדוּהָ,
בְּשַׁעֲשׂוּעַ, אֲתִיב לְגַבְהָ,
וְאֲמַרְתָּ הַמְעַט קִחְתָּךְ אֶת
אִישִׁי, כְּאֲמָא לְגַבֵּי בְּרִתָּא. וְאִי
הָכִי בַעֲלָה דְעֲלֵמָא עֲלָאָה
יַעֲקֹב אִיהוּ. לָאוּ הָכִי, אֲלֵא
תִּיאֻבְתָּא דְאַבָּא תְּדִיר, לָאוּ
אִיהוּ, אֲלֵא לְגַבֵּי בְּרִתָּא דְנָא,
(דְּאִיְהוּ) דְּהָאִי בֵּת, רְחִימוּ דִּילִיָּה
לְגַבְהָ תְּדִיר, בְּגִין דְּאִיְהִי בֵּת
יְחִידָאָה בֵּין שְׂתֵי בְּנִין, וְלְכֹל
אִינוּן שְׂתֵי בְּנִין, פְּלִיג לֹון
חֻלְקִין וְנִבְזֻבְזֹון וּמִתְנֹון, וְלֵה
לָא פְּלִיג, וְלִית לָהּ יְרוּתָא
כְּלוּם, וְעַל כֹּל דָּא, אִיהוּ
אֲשַׁגַּח בְּהָ בְּתִיאֻבְתָּא וּרְחִימוּ
יְתִיר מְכֻלָּא.

בְּרְחִימוּ דִּילִיָּה קָרָא לָהּ בֵּת,
לָא סְפִיק לִיָּה דָּא, וְקָרָא לָהּ
אֲחוּת, לָא סְפִיק לִיָּה דָּא, קָרָא

דְּכְתִיב מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'
כֹּלָם בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ וְגו'.

וְכֹל מָה דִּי בְּאַרְעָא, הָכִי
נְמִי לְעֵילָא. וְלִית לָךְ
מְלָה זַעֲיָרָא בְּהָאִי עֲלֵמָא,
דְּלָא תְּלִיָּיא בְּמְלָה אַחְרָא
עֲלָאָה דְּאֲתַפְקָדָא עֲלִיָּה
לְעֵילָא, בְּגִין דְּכַד אֲתַעַר
הָאִי לְתַתָּא, אֲתַעַר הֵהוּא
דְּאֲתַפְקָדָא עֲלִיָּה לְעֵילָא,
דְּכֻלָּא אֲתַאֲחַד דָּא בְּדָא.

תָּא חֲזִי כְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית ל) תְּנִי
נָא לִי מִדְּוֹדָאִי בְּנֵךְ.
לָאוּ דְּוֹדָאִים אֻוְלִידוּ לָהּ
לְרַחֵל, אֲלֵא קוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ
הוּא קָא גְלַגַּל מְלָה עַל יַדֵּי
דְּאִינוּן דְּוֹדָאִים. בְּגִין דִּיפּוּק
יִשְׁשַׁכֵּר, דְּאֲחִיד בְּאוּרִיָּיתָא
יְתִיר מְכֻלָּהוּ שְׁבַטִין. בְּגִין
דְּהָא רַחֵל אֲחִידָא בֵּיה
בִּיעַקֹב, לָא שְׁבַקַת לִיָּה

לָהּ אִם בְּשׁוּם אֲמִיה, לָא סָפִיק
 לִיּוּה דָא, קָרָא לָהּ בְּשִׁמְיָה,
 דְּכִתִּיב, (איוב כח) וְהַחֲכֵמָה מֵאִין
 תִּמְצֵא, חֲכָמָה וְדַאי. וְעַל דָּא,
 עֲלֵמָא עֲלָאָה אֲמַרְתָּ לְגַבְוָה,
 הַמְעַט קַחְתָּךְ אֶת אִישִׁי, דְּכָל
 רַחֲמֵי דִילִיּוּה אֶתְמַשְׁוּ לָךְ
 לְגַבְוָה וְעַל דָּא. בְּשַׁעֲשׂוּעָא
 וּרְחִימוּ אִימָא לְגַבֵּי בְרַתָּא.

מָה אֲתִיבַת אִיְהִי, (בראשית ל)
 לָכֵן יִשְׁכַּב עִמָּךְ הַלֵּילָה. בְּכָל
 אֲתַר, לָכֵן, שְׁבוּעָה אִיְהִי.
 יִשְׁכַּב, מֵהוּ יִשְׁכַּב. אֶלָּא
 שְׁכִיבָה בְּכָל אֲתַר תְּקוּנָא
 דְּנוֹקְבָא לְגַבֵּי דְכוּרָא, לְאַעְלָא
 בַּה צִיּוּרָא דְאַתּוּוֹן כְּלָהוּ, וְדָא
 אִיְהוּ יִשְׁכַּב, יִישׁ כ"ב. יִישׁ
 דָּא אִיְהוּ עֲלֵמָא עֲלָאָה, (ס"א כ"ב
 רזא) רְזָא דְאוּרִייתָא נְקוּדָה
 טְמִירָא, דְאַתְעַר לְגַבְוָה כ"ב
 אֲתוּוֹן, וְדָא הוּא יִשְׁכַּב, יִישׁ
 עֲלֵמָא דְאַתִּי, דְּכִתִּיב, (משלי ח)
 לְהִנְחִיל אוֹהֲבֵי יִישׁ. כ"ב
 נְקוּדָה עֲלָאָה דְאַעִיל כָּל כ"ב

לְגַבֵּי לָאָה. הֵדָא הוּא דְכִתִּיב
 (בראשית ל) הַמְעַט קַחְתָּךְ אֶת
 אִישִׁי, וְכִתִּיב לָכֵן יִשְׁכַּב
 עִמָּךְ הַלֵּילָה תַּחַת דְּוִדָּאי
 בְּנֵךְ.

אִינּוֹן גְּרָמוּ דִּיפּוּק יִשְׁשַׁכְר
 לְעֵלְמָא, בְּגִין
 דְּסָלִיק רִיחָא דְאוּרִייתָא,
 קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 הֵדָא הוּא דְכִתִּיב (שיר השירים ז)
 הַדּוּדָאִים נָתְנוּ רִיחַ וְגו'.

וְכִתִּיב, (בראשית ל) וַיִּשְׁכַּב עִמָּה
 בַּלַּיְלָה הַזֶּה. הוּא (קכ"ד ע"ב)
 וְדַאי, וְהָא אוּקְמוּהָ, דְעֵלְמָא
 עֲלָאָה. הוּא, דְסָתִים וְלָא
 גִּלְיָא, בְּגִין דְהָא אוּרִייתָא
 מֵעֵלְמָא (פ"ו ע"ב) עֲלָאָה נְפָקַת.
 וּבְכָל אֲתַר, עֲלֵמָא עֲלָאָה.
 הוּא, דְלָא אֲתַגְלִיָּא,
 וְהָא אֲתַמָּר, (במדבר יח) וְעַבַד
 הַלְוִי הוּא, בְּגִין לְאַמְשַׁכָּא

מִנִּיהַ בְּרָכָאן לְכֹלָא, וַיִּשְׁשָׁכֶר בֵּיהַ אֶתְאַחִיד, וְעַל דָּא קָרִינָן עֵץ הַחַיִּים, אֵילָנָא דְאֵינוֹן חֵיִין עֲלָאִין, דְּאֶקְרִי הוּא וְלֹא אַתָּה.

וְאִי תִימָא דְאֵלִין דְּיוֹדָאִים פְּתַחוּ מַעְהָא דְרַחֲלָא.

לָאו, דְּהָא כְּתִיב, (בראשית ל) וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח אֶת רַחֲמָהּ, קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלֹא מְלָה אַחְרָא. בְּגִין דְּאֵינוֹן דְּיוֹדָאִים, אֶף עַל גַּב דְּחִילָא דְלֵהוֹן לְעִילָא. בְּהַהוּא חִילָא דְלֵהוֹן, לָא אֶתְמַנִּי פְּקִידָא דְבְנִין, דְּהָא בְנִין בְּמַזְלָא תְלִיִין, וְלֹאוּ בְּמְלָה אַחְרָא. וְאִי תִימָא דְהָא אֵינוֹן לְמַגְנָא אֶתְבְּרִיאוּ, לָאו, דְּהָא אֶפִּילוּ (דף קנו ע"א) לְמְלָה דָּא, סִיּוּעָא אֵינוֹן לְאֵינוֹן דְּמַתְעַכְבִּי, וְלֹאוּ אֵינוֹן עֶקְרָאן, וְלֹא אַתְגְּזֹר עַלֵייהוּ אֶלָּא בְּמַזְלָא.

(בראשית ל) וַתֵּצֵא לָאָה לְקַרְאָתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תְּבוֹא וְגו'. הָאִי מְלָה חֲצִיפוֹתָא אֵיהוּ. לָאוּ אֵיהוּ חֲכִי, אֶלָּא מֵהַכָּא אוֹלִיפְנָא, עֲנוּוֹתְנוֹתָא דְלָאָה, דְּלֹא אֶמְרָה קַמִּי אַחְתָּהּ מִיַּדִּי, וְאֵיהִי אֶקְדִּימַת לְאוֹרְחָא, וְאֶמְרָה לֵיהַ בַּחֲשָׁאִי, וְאוֹדְעָא לֵיהַ. דְּהָא בְּרִשׁוּתָא דְרַחֲלָא הוּא, דְּכְתִיב, (שם) פִּי שָׁכֹר שְׁכַרְתִּידָא, מִרַחֲלָא נְטִילַת רִשׁוֹ, וּבְגִין דְּלֹא יְבֵאִישׁ בְּעֵינָאָה דְרַחֲלָא, אֶמְרָה לֵיהַ לְבַר וְלֹא בְּבֵיתָא.

וְלֹא עוֹד אֶלָּא פִּתְחָא מִשְׁכְּנָא דִּלְאָה (לְבַר), נִפְקַת לְבַר,
 וְעַיִילַת לִיָּה לִיעֲקֹב בְּפִתְחָא דִּלְבַר, עַד לָא יִיעוּל
 לְמִשְׁכְּנָא דְרַחֵל. מַאי טַעְמָא, בְּגִין דִּלְא תִימָא מְלָה קָמִי
 דְרַחֵל, וְלֹא תַחְצִיף קָמִי אַחַתְתָּהּ. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אִמְרָה
 לְאָה, אִי יִיעוּל יַעֲקֹב בְּמִשְׁכְּנָא דְרַחֵל, לָאו דִּין הוּא
 לְאַפְקִיָּה מִתְמָן, בְּגִין כֶּךָ אֶקְדִּימַת לִיָּה לְבַר.

וְכֹל הָאִי לְמָה, אֶלָּא לְאָה רוּחָא דְקוּדְשָׁא אֲתַעֲרַת בָּהּ,
 וַיִּדְעַת דְּכֹל הַנִּי שְׁבֻטִין עֲלָאִין, כְּלָהוּ קְדִישִׁין,
 יִפְקוּן מִנָּה, וְדַחַקַת שַׁעֲתָא, בְּחֻבִּיבוּתָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, וּבְגִין כֶּךָ הִיא קָרָאת לֹון שְׁמָהּ, בְּרוּזָא דְחַכְמָתָא.
 רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי יוֹסִי, הוּוּ אֶזְלִי בְּאוּרְחָא, אִמַר רַבִּי יוֹסִי
 לְרַבִּי חֵיִיא, בְּכֹל זְמָנָא (דְּאָנָן) דְּאֶזְלִינָן בְּאוּרְחָא,
 וְלַעֲיִנָן בְּאוּרִייתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְרַחֵשׁ לָן נְסִין,
 וְהַשְׁתָּא אוּרְחָא דָּא אַרִיךְ לָן, נְתַעֲסַק בְּאוּרִייתָא,
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִזְדַּוּג בְּהַדָּן.

פִּתְחָא רַבִּי חֵיִיא וְאִמַר, (שְׁמוֹת יב) בְּרֵאשׁוֹן בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר
 יוֹם לַחֹדֶשׁ בְּעָרְבַת תֹּאכְלוּ מִצוֹת, וּכְתִיב, (דְּבָרִים טז)
 שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלִיו מִצוֹת לֶחֶם עֲנִי, לֶחֶם עֲנִי כְּתִיב,
 הָאִי מְלָה אֲתַעֲרוּ בָּהּ חֲבַרִיָּיא. אֲבַל תָּא חֲזִי, כִּד הוּוּ
 יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, הוּוּ בְּרִשׁוּתָא אַחֲרָא. כִּד בַּעַל קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְקַרְבָּא לֹון לְגַבִּיָּהּ, יֵהֵב לֹון אֲתַר דְּלֶחֶם עֲנִי.

לָחֶם עָנִי, מֵאֵן עָנִי. דָּא דְּוֹד מִלְּפָא, דְּכַתִּיב בֵּיהּ (תהלים מו)
כִּי עָנִי וְאָבִיוֹן אָנִי.

וְהֵאֵי לָחֶם עָנִי אֶקְרִי מִצָּה, נוֹקְבָא בְּלֵא דְכוּרָא,
מִסְכְּנוֹתָא הוּי, אֶתְקָרִיבוּ לְגַבֵּי מִצָּה בְּקַדְמִיתָא,
פִּיּוֹן דְּקָרִיבוּ לֹון יִתִּיר, עֵייל לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּדַרְגִין אַחַרְנִין, וְאַתְחַבֵּר דְּכוּרָא בְּנוֹקְבָא. וּכְדִין, מִצָּה
כַּד אֶתְחַבֵּרֶת בְּדְכוּרָא אֶקְרִי מִצָּה בְּתוֹסַפֶּת וַא"ו, הַדָּא
הוּא דְּכַתִּיב, (דברים ל) כִּי הַמִּצָּוָה הַזֹּאת. בְּגִינֵי כֵן, מִצָּה
בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר מִצָּוָה.

עַד דְּהוּי אֶזְלִי, שְׁמַעוּ חַד קָלָא דְּאָמַר, טוֹפְסָרָא
דְּקִטְנוֹן, עֶקֶימָן בְּאוֹרְחָא, סְטוּ לְעֵילָא, לָא תַחַתּוֹן
בְּקוּסְטָרָא דְּקִטְרָא דְּלִתְתָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׁמַע מִינָהּ,
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְנִטְרָא אוֹרְחִין. סְלִיקוּ לְעֵילָא,
וְעֵאלוּ בְּחַד טוֹרָא, בֵּין טַנְרִין תְּקִיפִין, אָמְרוּ, הוּאִיל
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא בְּאוֹרְחָא דָּא, מְלָה נְחָמֵי אוּ
נִיסָא (תְּרַחֲשִׁי) אֶתְרַחֲשִׁי לָן.

אֶזְלִי, יִתְבִּי גַבֵּי בְּקִיעֵי דְּטַנְרָא. סְלִיק לֹון חַד בַּר נֶשׁ,
תְּוֹוהוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי מֵאֵן אַנְתָּ. אָמַר מֵאֲנָשִׁי
אַרְקָא אָנָא, אָמַר לִיהּ, וְתַמָּן אֵית בְּנֵי נֶשָׁא, אָמַר אֵין,
וְזַרְעִין וְחַצְדִין, מִנְיֵיהוּ בְּחִיזוּ אַחַרָא מְשַׁנְיִין מִנְאֵי,
וְסְלִיקְנָא גַבֵּיכוּ, לְמַנְדַּע מְנִיכוּ, מַה שְׁמִיָּה דְּאַרְעָא
דְּאַתּוֹן בַּהּ.

אָמַר לִיָּהּ, אֶרֶץ, בְּגִין דְּהָכָא אֶרֶץ הַחַיִּים שְׂרִיא,
דְּכַתִּיב, (איזב כח) אֶרֶץ מְמֹנָה יֵצֵא לָחֶם, מֵהָאֵי יֵצֵא
לָחֶם, בְּשָׂאֵר אֶרְעָא לָא יֵצֵא לָחֶם, וְאֵי נִפְיָק, לָאו
מִשְׁבַּעַת הַמִּינִין. אֲדַהֲכִי עָאל לְאַתְרֵיהּ. תְּוֹוהוּ, אָמְרוּ
וַדָּאי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְאַתְעָרָא לֵן בְּמִלָּה.
אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וַדָּאי עַל הָאֵי קָרָא דְאַמְרַת, דְּכִירְנָא
דְּאוּלִּיפְנָא מִסְבָּאֵי, חַד מְלָה עֲלָאָה. בְּפִסְחָ, דִּיְהֵב
לִזֵּן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל לָחֶם דָּא, מֵאַרְעָא דְחַיִּי,
וּלְבַתַּר לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, לָחֶם דָּא, וְהָא אוּקִימְנָא מְלָה.
תּוּ הָוָה אָמַר, דְּבֵר (ד' קנז ע"ב) נָשׁ, כַּד נִפְיָק לְהָאֵי עֲלִמָּא,
לָא יַדַּע מִיַּדֵּי, עַד דְּאַטְעִים נְהֵמָא. כִּיּוֹן דְּאָכִיל
נְהֵמָא, אַתְעַר לְמַנְדַּע וּלְאַשְׁתְּמוּדְעָא. כֶּךָ כַּד נִפְקוּ
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לָא הָווּ יַדַּעֵי מִיַּדֵּי, עַד דְּאַטְעִים לִזֵּן
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָחֶם מֵהָאֵי אֶרֶץ, דְּכַתִּיב אֶרֶץ מְמֹנָה
יֵצֵא לָחֶם, וּכְדִין עָאלוּ יִשְׂרָאֵל, לְמַנְדַּע וּלְאַשְׁתְּמוּדְעָא
לִיָּהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וַיִּנּוּקָא לָא יַדַּע, וְלָא
אַשְׁתְּמוּדְעָא, עַד דְּטָעִים נְהֵמָא דְהָאֵי עֲלִמָּא.
יִשְׂרָאֵל לָא יַדַּעוּ, וְלָא אַשְׁתְּמוּדְעוּ בְּמַלְיָן דְּלַעִילָא, עַד
דְּאָכְלוּ לָחֶם עֲלָאָה, וּכְדִין יַדַּעוּ וְאַשְׁתְּמוּדְעוּ
בְּהָוָה אַתְרַּ וּבְעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינְדַּעוּן יִשְׂרָאֵל
יַתִּיר, בְּהָוָה אַתְרַּ דְּאַתְחַזִּי לְהָאֵי אֶרֶץ. וְלָא יְכִילוּ, עַד